

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes

Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12

E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no

www.svk.no

Innkalling

Utvalg: Utvalg for levekår
Møtedato: 22.09.2014
Møtested: Møterom Viksjøen, Rådhuset
Møtetid: 10:00

Ved eventuelt forfall, er representantene selv ansvarlig for å innkalle vara.

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Kirkenes, 15.09.2014

Ihler, Stine
utvalgsleder

SAKSLISTE:

Saksnr.:	Sakstittel:	Arkivsak ID:	
022/2014	HØRING - PRESISERING AV GRENSEN FOR SENABORT Saksordfører: Stine Ihler, stithar@live.no , tlf. 47678035	14/1470	

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Braathen, Siw-Inger Enhetsleder: Braathen, Siw-Inger, tlf. 78977690	Dato: 14.08.2014 00:00
Arkivkode: K2 - G64	Arkivsaksnr.: 14/1470
Saksordfører:	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Utvalg for levekår	022/2014	22.09.2014
Kommunestyret	071/2014	24.09.2014

HØRING - PRESISERING AV GRENSEN FOR SENABORT

Vedlagte dokumenter:

Hoeringsbrev.pdf
Invitasjon til høring - presisering av grensen for senabort
hoeringsinstanser.pdf
Hoeringsnotat_senabort.pdf

Dokumenter i saken:

2014010890 INVITASJON TIL HØRING - PRESISERING AV GRENSEN FOR
SENABORT

Kort sammendrag:

Helse- og omsorgsdepartementet har sendt til høring forslag til endringer i abortforskriften. Endringene skal presisere gjeldene yttergrense for når abort kan innvilges .

Det foreslås at det skal framg av forskriften at foster skal antas å være levedyktig etter utgangen av 22. svangerskapsuke.

Det foreslås også presiseringer i forskriften som skal tydeliggjøre at medlemmer og varamedlemmer i primærnemdene skal være faste.

Faktiske opplysninger:

Bakgrunn for forslaget:

Den sentrale abortklagenemnda hadde innvilget abort etter 22. svangerskapsuke.

Helse og omsorgsdepartementet nedsatte en uavhengig, faglig ekspertgruppe som skulle gjennomgå regelverk og praksis. Flertallet foreslo at det bør gå fram av abortforskriften at levedyktighet uansett inntreer når fosteret er 22. fullgatte svangerskapsuker.

Sammensetning av primærnemdene:

Departementet ser det nødvendig med forskriftesendring for å sikre at det oppnevnes faste medlemmer og varamedlemmer i primærnemdene.

Forslag til endringer i abortforskriften:

§ 18 skal lyde:

Tillatelse til svangerskapsavbrudd kan ikke gis dersom det er grunn til å anta at fosteret er levedyktig, jf. abortloven § 2 sjette ledd i.f. Et foster skal antas å være levedyktig dersom det ville vært i stand til å overleve utenfor mors liv på det tidspunkt et eventuelt avbrudd ville vært utført. Ved vurderingen skal det tas hensyn til eksisterende muligheter for behandling etter forløsning. Dersom det ikke er særlige forhold ved fosteret som tilsier noe annet, skal et foster antas å være levedyktig etter 22. svangerskapsuke (21 uker og 6 dager).

§ 11 andre ledd skal lyde:

Nemnda skal bestå av to leger. Det ene faste medlemmet skal være lege ved den avdeling hvor svangerskapsavbrudd foretas. Det andre faste medlemmet oppnevnes av fylkesmannen og må ikke være tilsatt ved den avdeling hvor svangerskapsavbrudd foretas. Det skal oppnevnes minst to varamedlemmer med tilsvarende kvalifikasjoner. Fylkesmannen oppnevner et av varamedlemmene.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres

ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Infrastruktur:

Barn og ungdom:

Kompetansebygging:

Økonomi:

Forslaget vil ikke ha administrative og økonomiske konsekvenser av betydning.

Universell utforming, jfr bestemmelser i plan og bygningslov:

Alternative løsninger:

Forslag til innstilling:

Sør-Varanger kommunestyre slutter seg til forslag til endring i abortforskriften.

Bente Larssen
rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Høringsinstanser i henhold til vedlagte liste

Deres ref

Vår ref

Dato

14/2375-

27.05.2014

Høring - presisering av grensen for senabort

Helse- og omsorgsdepartementet sender med dette på høring forslag til endringer i abortforskriften. Endringene skal presisere gjeldende yttergrense for når abort kan innvilges ved vurdering av fosterets levedyktighet. Det foreslås at det fremgår av forskriften at foster skal antas å være levedyktig etter utgangen av 22. svangerskapsuke.

Presiseringen av 22-ukers grensen endrer ikke gjeldende unntak om at abort kan innvilges dersom fosteret har en tilstand som er uforenelig med liv eller dersom svangerskapet medfører en overhengende fare for kvinners liv eller helse. Forslaget tar også høyde for at grensen for når et foster anses som levedyktig vil kunne inntre tidligere enn ved utgangen av 22. svangerskapsuke som bl.a. følge av den medisinske og teknologiske utviklingen.

Det foreslås også presiseringer i forskriften som skal tydeliggjøre at medlemmer og varamedlemmer i primærnemndene skal være faste.

Vi ber om høringsinstansenes syn på forslaget innen **onsdag 1. oktober 2014**.

Høringsuttalelsene sendes fortrinnsvis elektronisk til postmottak@hod.dep.no eller per post til Helse- og omsorgsdepartementet, Postboks 8011 Dep, 0030 Oslo.

Høringsnotatet er lagt ut på departementets nettside på adresse:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/hoeringer.html?id=1904> Spørsmål til forslagene kan rettes til fagdirektør Tjaarke Hopen på e-post tjh@hod.dep.no eller telefon 22 24 87 19.

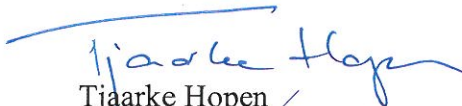
Vi ber høringsinstansene vurdere om høringsnotatet bør forelegges eventuelle underliggende organer.

Institusjoner og andre som ikke står oppført på høringslisten, kan også gi høringsuttalelse.

Med vennlig hilsen

Kari Sønderland

Kari Sønderland (e.f.)
ekspedisjonssjef

Tjaarke Hopen
fagdirektør

Vedlegg: 2

Fra: Postmottak HOD

Sendt: 27.05.2014

Til: Namsos kommune (postmottak@namsos.kommune.no); Namsskogan kommune (postmottak@namsskogan.kommune.no); Nannestad kommune (postmottak@nannestad.kommune.no); Narvik kommune (postmottak@narvik.kommune.no); Naustdalkommune (postmottak@naustdal.kommune.no); Nedre Eiker kommune (post@nedre-eiker.kommune.no); Nes kommune (Akershus) (postmottak@nes-ak.kommune.no); Nes kommune (Buskerud) (postmottak@nes-bu.kommune.no); Nesna kommune (postmottak@nesna.kommune.no); Nesodden kommune (postmottak@nesodden.kommune.no); Nesseby kommune (postmottak@nesseby.kommune.no); Nettet kommune (postmottak@nesset.kommune.no); Nissedal kommune (info@nissedal.kommune.no); Nittedal kommune (postmottak@nittedal.kommune.no); Nome kommune (postmottak@nome.kommune.no); Nord-Aurdal kommune (nak@nord-auerdal.kommune.no); Norddal kommune (post@norddal.kommune.no); Nord-Fron kommune (postmottak@nord-fron.kommune.no); Nordkapp kommune (postmottak@nordkapp.kommune.no); Nord-Odal kommune (postmottak@nord-odal.kommune.no); Nordre Land kommune (postmottak@nordre-land.kommune.no); Nordreisa kommune (postmottak@nordreisa.kommune.no); Noreog Uvdal kommune (postmottak@nore-og-uvdal.kommune.no); Notodden kommune (postmottak@notodden.kommune.no); Nærøy kommune (postmottak@naroy.kommune.no); Nøtterøy kommune (postmottak@notteroy.kommune.no); Odda kommune (epost@odda.kommune.no); Oppdal kommune (post@oppdal.kommune.no); Oppegård kommune (postmottak@oppegard.kommune.no); Orkdal kommune (postmottak@orkdal.kommune.no); Os kommune (1) (postmottak@os-ho.kommune.no); Oskommune (postmottak@os.kommune.no); Osenkommune (postmottak@fosen.net); Oslo kommune (postmottak@oslo.kommune.no); Osterøy kommune (post@osteroy.kommune.no); Overhalla kommune (postmottak@overhalla.kommune.no); Porsanger kommune (postmottak@porsanger.kommune.no); Porsgrunn kommune (postmottak@porsgrunn.kommune.no); Radøy kommune (postmottak@radoy.kommune.no); Rakkestad kommune (postmottak@rakkestad.kommune.no); Ranakommune (postmottak@rana.kommune.no); Randaberg kommune (post@randaberg.kommune.no); Rauma kommune (post@rauma.kommune.no); Re kommune (postmottak@re.kommune.no); Rendalen kommune (postmottak@rendalen.kommune.no); Rennebukommune (postmottak@rennebu.kommune.no); Rennesøy kommune (post@rennesoy.kommune.no); Rindal kommune (post@rindal.kommune.no); Ringebu kommune (post@ringebu.kommune.no); Ringerike kommune (postmottak@ringerike.kommune.no); Ringsaker kommune (postmottak@ringsaker.kommune.no); Rissa kommune (postmottak@rissa.kommune.no); Risør kommune (postmottak@risor.kommune.no); Roan kommune (post@roan.kommune.no); Rollag kommune (postmottak@rollag.kommune.no); Rygge kommune (postmottak@rygge.kommune.no); Rælingen kommune (postmottak@ralingen.kommune.no); Rødøy kommune (postmottak@rodoy.kommune.no); Rømskog kommune (postmottak@romskog.kommune.no); Rørros kommune (postmottak@roros.kommune.no); Røst kommune (postkasse@rost.kommune.no); Røyken kommune (postmottak@royken.kommune.no); Røyrvik kommune (postmottak@royrvik.kommune.no); Råde kommune (postmottak@rade.kommune.no); Salangen kommune (postmottak@salangen.kommune.no); Saltdalkommune (postmottak@saltdal.kommune.no); Samnanger kommune (adm@samnanger.kommune.no); Sande kommune (1) (sande.kommune@sande-mr.kommune.no); Sande kommune (postmottak@sande-ve.kommune.no); Sandefjord kommune (sentraladm@sandefjord.kommune.no); Sandnes kommune (postmottak.sentrala@sandnes.kommune.no); Sandøy kommune

(post@sandoy.kommune.no);Sarpsborg kommune (postmottak@sarpsborg.com);Sauda kommune (post@sauda.kommune.no);Sauherad kommune (postmottak@sauherad.kommune.no);Sel kommune (postmottak@sel.kommune.no);Selbu kommune (postmottak@selbu.kommune.no);Selje kommune (post@selje.kommune.no);Seljord kommune (post@seljord.kommune.no);Sigdal kommune (post@sigdal.kommune.no);Siljan kommune (postmottak@siljan.kommune.no);Sirdal kommune (post@sirdal.kommune.no);Skaun kommune (postmottak@skaun.kommune.no);Skedsmo kommune(skedsmo.kommune@skedsmo.kommune.no);Ski kommune (postmottak@ski.kommune.no);Skien kommune (skien.postmottak@skien.kommune.no);Skiptvet kommune(postmottak@skiptvet.kommune.no);Skjervøy kommune (post@skjervoy.kommune.no);Skjåk kommune (post@skjaak.kommune.no);Skodje kommune (postmottak@skodje.kommune.no);Skånland kommune (post@skanland.kommune.no);Smøla kommune (postmottak@smola.kommune.no);Snillfjord kommune(postmottak@snillfjord.kommune.no);Snåsa kommune (postmottak@snasa.kommune.no);Sogndal kommune(postmottak@sogndal.kommune.no);Sokndalkommune (postmottak@sokndal.kommune.no);Sola kommune (epost@sola.kommune.no);Solundkommune (post@solund.kommune.no);Songdalenkommune (postmottak@songdalen.kommune.no);Sortland kommune (postmottak@sortland.kommune.no);Spydeberg kommune(post@spydeberg.kommune.no);Stange kommune(post@stange.kommune.no);Stavanger kommune(postmottak@stavanger.kommune.no);Steigen kommune (postmottak@steigen.kommune.no);Steinkjer kommune(postmottak@steinkjer.kommune.no);Stjørdal kommune (postmottak@stjordal.kommune.no);Stokke kommune(postmottak@stokke.kommune.no);Stordkommune (post@stord.kommune.no);Stordal kommune(postmottak@stordal.kommune.no);Stor-Elvdal kommune (postmottak@stor-elvdal.kommune.no);Storfjord kommune(post@storfjord.kommune.no);Strand kommune(postmottak@strand.kommune.no);Strandakommune (post@stranda.kommune.no);Stryn kommune(postmottak@stryn.kommune.no);Sula kommune(post@sula.kommune.no);Suldal kommune(postmottak@suldal.kommune.no);Sundkommune (postmottak@sund.kommune.no);Sunndalkommune (post@sunndal.kommune.no);Surnadalkommune (post@surnadal.kommune.no);Sveiokommune (postmottak@sveio.kommune.no);Svelvik kommune (postmottak@svelvik.kommune.no);Sykkulven kommune(postmottak@sykkylven.kommune.no);Søgne kommune (postmottak@sogne.kommune.no);Sømna kommune (post@somna.kommune.no);Søndre Land kommune (epost@sondre-land.kommune.no);Sør-Aurdal kommune (postmottak@sor-aurdal.kommune.no);Sørfold kommune (post@sorfold.kommune.no);Sør-Fron kommune (postmottak@sor-fron.kommune.no);Sør-Odal kommune (postmottak@sor-odal.kommune.no);Sørreisa kommune (postmottak@sorreisa.kommune.no);Sørum kommune (postmottak@sorum.kommune.no);Postmottak;Tanakommune (postmottak@tana.kommune.no);Timekommune (postmottak@time.kommune.no);Tingvoll kommune (postmottak@tingvoll.kommune.no);Tinn kommune (postmottak@tinn.kommune.no);Tjeldsund kommune (post@tjeldsund.kommune.no);Tjøme kommune (post@tjome.kommune.no);Tokke kommune (postmottak@tokke.kommune.no);Tolga kommune (postmottak@tolga.kommune.no);Torsken kommune(postmottak@torsken.kommune.no);Tranøy kommune (postmottak@tranoy.kommune.no);Tromsø kommune (postmottak@tromso.kommune.no);Trondheim kommune(postmottak@trondheim.kommune.no);Trysil kommune (postmottak@trysil.kommune.no);Træna kommune (post@trana.kommune.no);Trøgstad kommune (postmottak@trogstad.kommune.no);Tvedestrand kommune(postmottak@tvedestrand.kommune.no);Tydal kommune (postmottak@tydal.kommune.no);Tynset kommune (postmottak@tynset.kommune.no);Tysfjord kommune(postmottak@tysfjord.kommune.no);Tysneskommune (fsk@tysnes.kommune.no);Tysvær kommune (post@tysver.kommune.no);Tønsberg kommune (postmottak@tonsberg.kommune.no);Ullensaker kommune(postmottak@ullensaker.kommune.no);Ullensvang herad (postmottak@ullensvang.herad.no);Ulstein kommune(postmottak@ulstein.kommune.no);Ulvikherad (ulvik@ulvik.kommune.no);Utsira kommune(post@utsira.kommune.no);Vadsø kommune

(postmottak@vadso.kommune.no);Vaksdal kommune (post@vaksdal.kommune.no);Valle kommune (post@valle.kommune.no);Vang kommune (post@vang.kommune.no);Vanylven kommune (postmottak@vanylven.kommune.no);Vardø kommune (postmottak@vardo.kommune.no);Vefsn kommune (vkop@vefsn.kommune.no);Vega kommune (postkasse@vega.kommune.no);Vegårdshei kommune (post@vegarshei.kommune.no);Vennesla kommune (epost@vennesla.kommune.no);Verdal kommune (postmottak@verdalen.kommune.no);Verran kommune(postkasse@verran.kommune.no);Vestbykommune (post@vestby.kommune.no);Vestfoldkommune (firmapost@vfk.no);Vestnes kommune(postmottak@vestnes.kommune.no);VestreSlidre kommune (post@vestre-slidre.kommune.no);Vestre Toten kommune(post@vestre-toten.kommune.no);Vestvågøy kommune (postmottak@vestvagoy.kommune.no);Vevelstadkommune (post@vevelstad.kommune.no);Vikkommune (post@vik.kommune.no);Vikna kommune(post@vikna.kommune.no);Vindafjord kommune(postmottak@vindafjord.kommune.no);Vinje kommune (postmottak@vinje.kommune.no);Volda kommune;Voss kommune(postmottak@voss.kommune.no);Værøy kommune (postmottak@varoy.kommune.no);Vågan kommune (postmottak@vagan.kommune.no);Vågsøy kommune (post@vagsoy.kommune.no);Vågå kommune (postmottak@vaga.kommune.no);Våler kommune (postmottak@vaaler-he.kommune.no);Våler kommune (postmottak@valer-of.kommune.no);Øksnes kommune (postmottak@oksnes.kommune.no);Ørland kommune (postmottak@orland.kommune.no);Ørskog kommune (post@orskog.kommune.no);Ørsta kommune (postmottak@orsta.kommune.no);Østre Toten kommune (postmottak@ostre-toten.kommune.no);Øvre Eiker kommune (post@ovre-eiker.kommune.no);Øyer kommune (postmottak@oyer.kommune.no);Øygarden kommune (postmottak@oygarden.kommune.no);Øystre Slidre kommune (post@oystre-slidre.kommune.no);Åfjord kommune (postmottak@afjord.kommune.no);Ål kommune (postmottak@aal.kommune.no);Ålesund kommune (postmottak@alesund.kommune.no);Åmli kommune (postmottak@amli.kommune.no);Åmot kommune (postmottak@amot.kommune.no);Årdal kommune (postmottak@ardal.kommune.no);Ås kommune (post@as.kommune.no);Åseral kommune (info@aseral.kommune.no);Åsnes kommune (post@asnes.kommune.no)

Kopi:

Emne: Invitasjon til høring - presisering av grensen for senabort

Invitasjon til høring: Presisering av grensen for senabort.

Høringsbrev og høringsnotat finner du på <<http://www.regjeringen.no/hod>> under Dokumenter - høringer.

Høringsfrist er onsdag 01. oktober 2014.

Denne meldingen er sendt til:

- Se egen liste

Med vennlig hilsen

Helse- og omsorgsdepartementet

postmottak@hod.dep.no <mailto:postmottak@dep.no>

For generelle henvendelser til Helse- og omsorgsdepartementet:

vennligst bruk adressen postmottak@hod.dep.no <mailto:postmottak@dep.no>

Akademikerne
Allmennlegeforeningen
AMATHEA Rådgivningstjeneste for gravide
Barneombudet
Bioteknologinemnda
Biskopene
Datatilsynet

Den norske advokatforening
Den Norske Jordmorforening
Den norske kirke

Den norske legeforening
Departementene
Forbrukerombudet
Forbrukerrådet
Foreningen for helsepersonells reservasjonsrett
Gatejuristen
Helsedirektoratet
Human-Etisk Forbund
Humanitsforbundet
Islamsk Råd Norge
Juristforbundet
JURK – Juridisk rådgivning for kvinner
Juss-Buss
Jussformidlingen i Bergen
Jusshjelpa i Nord-Norge
Kirkens Bymisjon
Kirkerådet
KS - Kommunenes Interesseorganisasjon Kvinnefronten
Kvinnegruppa Ottar
Landets fylkesmenn
Landets helseforetak
Landets høyskoler (m/helsefaglig utdanning)
Landets kommuner
Landets pasientombud
Landets regionale helseforetak
Landets universiteter
Landsforeningen for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner
Landsgruppen av helsesøstre, NSF
LO - Landsorganisasjonen i Norge
Legeforeningens forskningsinstitutt
Likestillings- og diskrimineringsombudet
Likestillings- og diskrimineringsnemnda

Likestillingssenteret
Menneskerettsalliansen
Menneskeverd
MiRA ressurscenter for innvandrere- og flyktningkvinner
Nasjonalforeningen for folkehelsen
Nasjonal kompetanseenhet for minoritetshelse
Nasjonalt folkehelseinstitutt
Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten
Norges kristelige legeforening
Norges Kvinne- og familieforbund
Norsk gynekologisk forening
NOVA – Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring
Norsk Kvinnesaksforening
Norsk Pasientforening
Norsk Psykologforening
Norsk senter for menneskerettigheter
Norsk sykepleierforbund
NHO - Næringslivets Hovedorganisasjon
Organisasjonen Voksne for Barn
Oslo katolske bispedømme
Rettspolitisk forening
Riksrevisjonen
Rådet for legeetikk
Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn
Sametinget
Senter for medisinsk etikk ved universitetet i Oslo
Sex og samfunn, Senter for ung seksualitet
Statens helsetilsyn
Stiftelsen Kirkeforskning - KIFO
Stiftelsen Menneskerettighetshuset
Stortingets ombudsmann for forvaltningen
Sysselmannen på Svalbard
Tankesmien Skaperkraft
Tromsø stift
Trondheim stift
Unio
YS - Yrkesorganisasjonenes sentralforbund

Høringsnotat

Forslag til endringer i abortforskriften.

Grensen for når abort kan innvilges ved vurdering av fosterets levedyktighet mv.

1 Hovedinnhold

Helse- og omsorgsdepartementet foreslår endringer i forskrift 15. juni 2001 nr. 635 om svangerskapsavbrudd (abortforskriften). Endringene forskriftsfester gjeldende yttergrense for når abort kan innvilges i forbindelse med vurdering av fosterets levedyktighet. Det skal framgå direkte av forskriften at foster skal antas å være levedyktig etter utgangen av 22. svangerskapsuke (medisinsk term: 21 uker+6 dager). Forskriftsendringen endrer ikke gjeldende unntak om at abort uansett kan innvilges dersom fosteret har en tilstand som er uforenelig med liv eller dersom svangerskapet medfører en overhengende fare for kvinnens liv eller helse.

Departementet foreslår også at det presiseres i forskrift at legen i primærnemnden som oppnevnes av sykehuset skal være fast medlem og at det skal oppnevnes minst to varamedlemmer i primærnemndene.

2 Bakgrunn for forslaget

Våren 2012 fant Helsedirektoratet det nødvendig å presisere innholdet i abortloven § 2 siste ledd og abortforskriften § 18 som forbyr abort når det er grunn til å tro at fosteret er levedyktig. Bakgrunnen var at den sentrale abortklagenemnda i enkelte tilfeller hadde innvilget abort etter 22. svangerskapsuke (21+6).

Direktoratet uttalte at grensen for sene aborter går ved fullgatte 22 uker (21+6). Etter dette kan abort bare innvilges dersom fosteret har en tilstand som er uforenelig med liv eller dersom svangerskapet medfører en overhengende fare for kvinnens liv eller helse.

Abortlovgivningen skal balansere kvinnens og fosterets rettsvern. Fosterets rettsvern øker jo lenger ut i svangerskapet det er kommet. Dersom det er grunn til å anta at fosteret er levedyktig, vil heller ikke sterke sosiale grunner som for eksempel at graviditeten er et resultat av en kriminell handling, gi grunnlag for abort.

Helse- og omsorgsdepartementet ga våren 2012 Helsedirektoratet i oppdrag å nedsette en uavhengig, faglig ekspertgruppe som skulle gjennomgå regelverket og praksis knyttet til senaborter. Ekspertgruppen avga sin rapport 8. april 2013. Rapporten pekte bl.a. på at det er vanskelig for abortnemndene å gjøre en individuell vurdering av når det enkelte foster vil være levedyktig og avgjøre hva som er den øvre grensen for å innvilge abort i det enkelte tilfelle. Flertallet foreslo derfor at det bør gå frem av abortforskriften at levedyktighet uansett inntreffer når fosteret er 22. fullgatte svangerskapsuker (22+0). Et medlem foreslo at grensen skal gå ved utgangen av 21. uke.

Ekspertgruppen vurderte også saksbehandlingen i primærnemndene. Det ble avdekket variende kvalitet på saksbehandlingen og i noen tilfelle lovstridig praksis. Ekspertgruppen pekte blant annet på at enkelte sykehus ikke har oppnevnt medlemmer og faste varamedlemmer i primærnemnd og at bruk av varerepresentanter var omfattende.

3 Gjeldende rett

Abortloven § 2 regulerer adgangen til svangerskapsavbrudd. Før utgangen av tolvte svangerskapsuke er det kvinnen selv som tar avgjørelsen om svangerskapsavbrudd. Etter tolvte uke kan svangerskapsavbrudd skje dersom visse lovfestede vilkår er oppfylt. Avgjørelsen tas i slike tilfeller av en primærnemnd ved det enkelte sykehuset.

Et svangerskap kan ikke avbrytes etter utgangen av 18. svangerskapsuke, med mindre det er særlig tungtveiende grunner for det. Videre går det en absolutt grense for innvilgelse av abort ”når det er grunn til å anta at fosteret er levedyktig.” I abortlovens forarbeider beskrives dette som tidspunktet ”da muligheten for at fosteret er levedyktig utenfor livmoren kan være tilstede” (Ot. prp. nr. 53 (1977-78) side 10).

Abortforskriften §18 regulerer nærmere når det er ”grunn til å anta at fosteret er levedyktig”. Det skal tas hensyn til om fosteret vil være levedyktig ved bruk av eksisterende muligheter for behandling. Ifølge merknaden til bestemmelsen, omfatter dette også intensivbehandling:

Dersom fosteret vil være i stand til å overleve med intensiv behandling, er det å anse som levedyktig.

Hvor grensen går for når et foster kan anses som ”levedyktig” vil endre seg i tråd med den medisinske og teknologiske utviklingen. Siden abortloven ble vedtatt i 1975, har grensen for levedyktighet flyttet seg fra 24-28 uker og nedover. I merknadene til abortforskriften § 18 uttales det at ”et foster normalt må ansees å være levedyktig rundt utgangen av 22. svangerskapsuke”. Som nevnt i punkt 2, ble abortgrensen ved 22. uke (21 +6) ytterligere presisert i Helsedirektoratets uttalelse våren 2012.

Grensen ved fullgatte 22 uker (21+6) gjelder ikke dersom fosteret har tilstander som er uforenelig med liv, eller dersom det er overhengende fare for mors liv eller helse, jf. abortloven § 10.

4 Forslag

4.1 Fosterets levedyktighet

Departementet slutter seg til forslaget fra ekspertgruppen om å forskriftsfeste fullgatte 22. svangerskapsuker (21+6) som en yttergrense for abort. Det må antas at fosteret kan være levedyktig fra fullgatte 22. svangerskapsuker (22+0), og det vil dermed ikke være tillatt med abortinngrep.

Departementet foreslår derfor endringer i abortforskriften § 18 som skal tydeliggjøre hva som skal til for at det er ”grunn til å anta at fosteret er levedyktig”, jf. abortloven § 2 siste ledd. Forskriften har hjemmel i abortloven § 12.

Det foreslås ett nytt siste punkt i abortforskriften § 18. Forslaget presiserer at dersom det ikke er særlige forhold ved fosteret som tilsier noe annet, skal et foster antas å være levedyktig etter 22. svangerskapsuke (21 uker + 6 dager).

Departementet viser til at det er en mulighet for at foster etter utgangen av 22. svangerskapsuke (21+6) kan være levedyktig. Etter departementets vurdering tilsier formuleringen i abortloven § 2 siste ledd ”*grunn til å anta*” og hensynet til fosterets økende rettsvern at det ikke er grunnlag for å tillate abort dersom det kan være en mulighet for at fosteret er levedyktig. Dette er også uttalt i abortlovens forarbeider, se punkt 3 ovenfor.

I Sverige gis det i dag behandling til fostere som blir forløst ved 22-23 svangerskapsuker og studier viser en svært varierende overlevelsesrate for tidlig fødte i dette stadiet. Departementet legger til grunn at det finnes flere eksempler på at tidlig fødte etter fullgåtte 22. uker (21+6) er levedyktige ved hjelp av intensiv behandling.

Abort etter fullgåtte 22. uker (21+6) vil med andre ord innebære en mulighet for at fosteret er levedyktig og kan således ikke tillates. Fosteret skal i slike tilfeller ha full rettslig beskyttelse med mindre det er klare holdepunkter for at fosteret har en tilstand som er uforenelig med liv eller det er overhengende fare for kvinnens liv og helse. Departementet finner grunn til å presisere dette i forskriften for å sikre at regelverket blir praktisert riktig av abortnemndene.

4.2 Sammensetning av primærnemndene

Departementet foreslår at det presiseres i abortforskriften § 11 andre ledd at medlemmet i primærnemnden som ”*skal være lege ved den avdeling hvor svangerskapsavbrudd foretas*” skal være *fast medlem*. Videre bør forskriften fastsette at det skal oppnevnes *minst to* varamedlemmer for hver primære abortnemnd.

Det vises til ekspertgruppens rapport hvor det bl.a. fremgår at enkelte sykehus ikke hadde *formelt* oppnevnt medlemmer og varamedlemmer og at vararepresentanter ble brukt i omfattende grad. Etter departementets vurdering er det uheldig dersom medlemmer og varamedlemmer i primærnemndene kun oppnevnes ”ad hoc” i forbindelse med behandling av hver enkelt abortsak. Det er viktig at søknader om svangerskapsavbrudd behandles av faste medlemmer eller varamedlemmer som har opparbeidet seg en viss kunnskap og praksis i slike saker. Departementet ser det derfor nødvendig med forskriftsendringer for å sikre at det oppnevnes faste medlemmer og varamedlemmer i primærnemndene.

5 Administrative og økonomiske konsekvenser

Forslaget vil ikke ha administrative og økonomiske konsekvenser av betydning.

6 Forslag til endringer i abortforskriften

§ 18 skal lyde:

Tillatelse til svangerskapsavbrudd kan ikke gis dersom det er grunn til å anta at fosteret er levedyktig, jf. abortloven § 2 sjette ledd i.f. Et foster skal antas å være levedyktig dersom det ville vært i stand til å overleve utenfor mors liv på det tidspunkt et eventuelt avbrudd ville vært utført. Ved vurderingen skal det tas hensyn til eksisterende muligheter for behandling etter forløsning. *Dersom det ikke er særlige forhold ved fosteret som tilsier noe annet, skal et foster antas å være levedyktig etter 22. svangerskapsuke (21 uker og 6 dager).*

§ 11 andre ledd skal lyde:

Nemnda skal bestå av to leger. Det ene *faste medlemmet* skal være lege ved den avdeling hvor svangerskapsavbrudd foretas. Det andre *faste medlemmet* oppnevnes av fylkesmannen og må ikke være tilsatt ved den avdeling hvor svangerskapsavbrudd foretas. Det skal oppnevnes *minst to* varamedlemmer med tilsvarende kvalifikasjoner. *Fylkesmannen oppnevner et av varamedlemmene.*